

ผลของการจัดทำผีเสื้อ(ศาสตร์มณีเวช)และการช่วยนวดก้นกบต่อความปวดและระยะเวลาการ
รอกคลอดช่วงปากมดลูกเปิดเร็วในหญิงรอกคลอดครรภ์แรก โรงพยาบาลปรังค์กู จังหวัดศรีสะเกษ
Effects of Butterfly Position (Maneevej Technique) and Sacral Massage on Pain and Duration
of the Active Phase of Labor in Primigravid Women at Prang Ku Hospital, Sisaket Province

ปราณี อสิพงษ์¹, จินดาพร พรหมไธสง¹, รสพร คำโท¹

¹โรงพยาบาลปรังค์กู

บทนำและวัตถุประสงค์: หญิงรอกคลอดครรภ์แรกในช่วงปากมดลูกเปิดเร็วเป็นกลุ่มที่มักเผชิญความเจ็บปวดสูง ใช้เวลาคอดนาน และมีความเสี่ยงต่อการคลอดล่าช้า โดยเฉพาะในบริบทโรงพยาบาลชุมชนที่มีข้อจำกัดด้าน ทรัพยากรและทางเลือกในการระงับปวด การจัดทำผีเสื้อร่วมกับการนวดก้นกบเป็นวิธีไม่ใช้ยาที่มีศักยภาพใน การลดความปวดและส่งเสริมความก้าวหน้าของการคลอด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผล ของการจัดทำผีเสื้อร่วมกับการนวดก้นกบต่อระยะเวลาการคลอดในช่วงปากมดลูกเปิดเร็ว ระดับความเจ็บปวด และความพึงพอใจต่อการคลอดในหญิงรอกคลอดครรภ์แรก

วิธีการศึกษา: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบ 2 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงตั้งครรภ์แรกอายุครรภ์ 37-41 สัปดาห์ จำนวน 40 ราย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 ราย และกลุ่มควบคุม 20 ราย กลุ่มทดลองได้รับการ พยาบาลตามปกติร่วมกับการจัดทำผีเสื้อ 15 นาที และการนวดก้นกบ 2 รอบ รอบละ 10 นาที สลับพัก 10 นาที ดำเนินการทุก 1 ชั่วโมงตลอดช่วงปากมดลูกเปิดเร็ว ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบประเมินความเจ็บปวดแบบตัวเลข และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการคลอด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติ Independent t-test โดยใช้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ 32 ราย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 18 ราย และกลุ่มควบคุม 14 ราย

ผลการศึกษา: กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีลักษณะทั่วไปและระดับความเจ็บปวดก่อนเริ่มการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มทดลองมีระยะเวลาการคลอดช่วงปากมดลูกเปิดเร็วเฉลี่ย 204.33 ± 59.54 นาที ต่ำกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งมีค่าเฉลี่ย 364.79 ± 148.73 นาที อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ระดับความเจ็บปวด เมื่อปากมดลูกเปิดหมดของกลุ่มทดลองเฉลี่ย 8.50 ± 0.71 คะแนน ต่ำกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งมีค่าเฉลี่ย 9.57 ± 0.65 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และกลุ่มทดลองมีคะแนนความพึงพอใจต่อการคลอดเฉลี่ย 91.78 ± 5.96 คะแนน สูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งมีค่าเฉลี่ย 81.21 ± 8.57 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ: การจัดทำผีเสื้อร่วมกับการนวดก้นกบมีประสิทธิผลในการลดระยะเวลาการคลอด ลดระดับความเจ็บปวด และเพิ่มความพึงพอใจต่อการคลอดในหญิงตั้งครรภ์แรก สะท้อนให้เห็นว่าวิธีการดูแลที่ไม่ใช้ยาซึ่งอาศัยการจัดท่าและการนวดสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในห้องคลอดของโรงพยาบาลชุมชนได้อย่าง เหมาะสม ควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติทางการพยาบาลและส่งเสริมการอบรมบุคลากรเพื่อให้ สามารถใช้วิธีดังกล่าวได้อย่างเป็นมาตรฐานและต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ทำผีเสื้อ, ศาสตร์มณีเวช, การนวดก้นกบ, ความเจ็บปวดในระยะคลอด, หญิงรอกคลอดครรภ์แรก, โรงพยาบาลชุมชน